

ACCEPTEREN VAN EEN ERFENIS, IS ER EEN KEUZE?

Het is niet vanzelfsprekend om een erfenis te accepteren. Heeft de overledene schulden? Of wilt u om een andere reden geen erfgenaam zijn?

Een erfgenaam heeft keuze

Als erfgenaam bent u niet verplicht de erfenis te accepteren. U heeft de keuze een erfenis zuiver te aanvaarden, te verwerpen of beneficiair te aanvaarden. Als u eenmaal een keuze heeft gemaakt, kunt u deze keuze in principe niet meer veranderen.

Niet altijd heeft een erfgenaam deze vrije keuze. Voor minderjarigen, personen die onder bewind of curatele staan, personen die in de wettelijke schuldsanering zijn betrokken of die failliet zijn verklaard, is er geen vrije keuze. Zij kunnen alleen beneficiair aanvaarden. Bij het verwerpen van een erfenis is voor deze personen vaak toestemming van de kantonrechter nodig.

Zuiver aanvaarden

Als een erfenis zuiver wordt aanvaard, is een erfgenaam met zijn eigen vermogen aansprakelijk voor de schulden uit de erfenis. Als er in de erfenis meer schulden dan bezittingen zijn, moet u dus met uw eigen vermogen dit tekort betalen. Het is van belang om, voordat u een erfenis aanvaardt, eerst te onderzoeken of de overledene schulden heeft. Denk daarbij ook aan zaken waar 'verborgen' schulden uit kunnen komen, zoals bodemverontreiniging en schulden in de onderneming van de overledene.

U kunt ook het zekere voor het onzekere nemen en de erfenis beneficiair aanvaarden (zie hierna). Als u namelijk eenmaal zuiver heeft aanvaard en er blijken toch schulden te zijn, dan kunt u uw keuze niet meer veranderen en moet u uit uw eigen vermogen deze schulden betalen. U zou daardoor in de financiële problemen kunnen raken en zelfs failliet kunnen gaan.

Een erfenis kan 'stilzwijgend' worden aanvaard door 'u te gedragen als erfgenaam'. Dit betekent dat er niets op papier wordt gesteld maar uit uw gedragingen blijkt dat u erfgenaam bent. Voor 1 september 2016 werd dit al vrij snel aangenomen (door bijvoorbeeld nota's te betalen of iets met de inboedel te doen).

Sinds de nieuwe wetgeving die per 1 september 2016 van kracht is, zal zuiver aanvaarden door gedragingen vooral spelen als u bezittingen van de overledene verkoopt of als u vermogen uit de erfenis onttrekt om schuldeisers te benadelen. Toch blijft het opletten! Ik adviseer daarom vaak om een erfenis beneficiair te aanvaarden.

Beneficiair aanvaarden

Door beneficiair te aanvaarden wordt een erfgenaam niet met zijn eigen vermogen aansprakelijk voor de schulden van de overledene. De erfenis moet bij beneficiaire aanvaarding volgens de formele regels uit de wet met betrokkenheid van de rechter worden afgewikkeld (dit wordt 'vereffening' genoemd).

Beneficiair aanvaarden vindt plaats bij de rechtbank, maar meestal via tussenkomst van de notaris, die bij de rechtbank voor de erfgenamen de beneficiaire aanvaarding kan regelen. De rechtbank maakt een akte van beneficiaire aanvaarding op; de rechtbank rekent hier € 123,00 (*tarief 2017*) aan griffierechten voor.

Let op: beneficiair aanvaarden is vaak niet meer mogelijk als een erfgenaam zich naar buiten toe als erfgenaam heeft gedragen. Door bepaalde gedragingen lijkt voor de buitenwereld de erfenis dan namelijk al zuiver aanvaard en er kan maar één keer een keuze worden uitgebracht. Het is dus van belang dat de erfgenaam die nog beneficiair wil aanvaarden zich onthoudt van bepaalde gedragingen (zoals het verkopen van bezittingen van de overledene).

Voor minderjarigen is beneficiaire aanvaarding 'standaard'. Indien de ouder(s) van de minderjarigen niet binnen 3 maanden na het overlijden een verklaring van beneficiaire aanvaarding afleggen namens hun minderjarige kind dan geldt de erfenis voor dit minderjarige kind automatisch als beneficiair aanvaard.

Nadat de verklaring tot beneficiaire aanvaarding is afgelegd, moet de erfenis worden vereffend. Vereffening wil zeggen dat de afwikkeling van de erfenis volgens formele regels, die lijken op de afwikkeling van een faillissement, moet gebeuren. De bezittingen van de erfenis worden dan verkocht en uit de opbrengst worden de schulden betaald. Als er te weinig opbrengst is om alle schulden te voldoen, worden de schulden naar evenredigheid voldaan. De erfgenamen hoeven het tekort niet met hun eigen geld te betalen.

Let op: Het niet juist uitvoeren van de vereffening kan tot gevolg hebben dat de erfgenamen alsnog aansprakelijk zijn met het eigen vermogen.

De formele regels van vereffening hoeven niet in alle gevallen te worden gevolgd. De notaris kan u informeren in welke gevallen deze regels wel en in welke gevallen deze regels niet of niet allemaal hoeven te worden gevolgd.

Verwerpen

Als een erfgenaam besluit dat hij niets uit de erfenis wil hebben, verwerpt hij de erfenis. Daarmee doet een erfgenaam definitief afstand van zijn aanspraken op de erfenis en is dan ook niet aansprakelijk voor de schulden van de overledene.

Een erfgenaam die een erfenis wil verwerpen, moet bij de rechtbank een verklaring ondertekenen. De notaris kan dit ook voor een erfgenaam regelen zodat deze niet zelf naar de rechtbank hoeft te gaan. De rechtbank maakt een akte van verwerping op; de rechtbank rekent hier € 123,00 (*tarief 2017*) aan griffierechten voor.

Een erfgenaam die wil verwerpen, moet er rekening mee houden dat in sommige gevallen zijn kinderen in zijn plaats de erfenis krijgen.

Als een erfgenaam hulp wil...

Omdat een eenmaal gedane keuze niet meer te wijzigen is, is het belangrijk uw keuze tevoren goed af te wegen. De notaris kan u adviseren bij het maken van een keuze en u helpen bij het vervullen van de verschillende formaliteiten.